

"Cuma ve cemaat namazlarında ittihad ettiriyor ve dillerini bir kelimedede cem ediyor. Bu sırr-ı ittihad ile kâinat içinde bir zerre gibi zayıf, küçük bir mahlûk olan şu insan,..” İzah eder misiniz?

İnsanın şahsi ibadeti de çok kıymetlidir, lakin bu cemaat halinde yapılırsa -*Cuma, bayram ve vakit namazlarında olduğu gibi*- o zaman daha azametli ve daha sevaplı olur. Bu da insanın diğer mahlûkat içinde ehemmiyetini ortaya koyar. Çünkü şuurlu ve cemaat halinde ibadet edebilen tek varlık insandır.

İnsanın şahsiyeti; **“bir zerre gibi zayıf, küçük bir mahlûk”** şeklinde ifade edilirken, cemaat halinde yapılan ibadet sayesinde insan bir anda **“Hâlık-ı Arz ve Semâvâtın mahbub bir abdi ve arzın halifesi, sultanı ve hayvânâtın reisi ve hilkat-i kâinatın neticesi ve gayesi oluyor.”**(1)

İnsan gerek şahsi ibadetleri gerekse cemaatle beraber yaptığı ibadetleri ile kâinatın en ehemmiyetli misafiri ve en kıymetli reisi oluyor.

(1) bk. [Lem'alar, On Yedinci Lem'a, Dokuzuncu Nota.](#)